La diversitat sí que importa

written by Luis Miralles | 23 de June de 2024

Fa pocs anys que escolte professorat de secundària i dels últims cursos de primària parlar d'un **augment del discurs d'odi** dins de les aules. En converses amb companys i companyes, coincidim en percebre una aparent paradoxa: mentres sembla que en les últimes dècades l'escola ha vist avanços en la coeducació, la solidaritat i la tolerància a la diversitat, al mateix temps ens sorprenen comentaris de joves, adolescents i fins i tot preadolescents que denoten **por a la diferència**, de diferents maneres.

Acabe d'escoltar una **entrevista** de l'Associació Americana de Psicologia (APA) al **Dr. Robert Sellers** (Universitat de Michigan). L'APA està promovent el diàleg i divulgant el coneixement científic sobre la importància del que denominen **DEI: diversitat, equitat i inclusió**. Sota este terme s'agrupen totes les iniciatives que tenen l'objectiu d'**assegurar que la societat es beneficia d'incloure les aportacions de diferents persones, col·lectius, cultures, etcètera**. Un fet que va alarmar la comunitat científica és que, l'any passat, 22 estats van introduir lleis per a restringir els esforços de DEI, tancant oficines dedicades a estos objectius i acabant amb programes de formació sobre diversitat. Existix, per tant, una gran preocupació que el debat polític ignore l'evidència científica sobre la importància de la diversitat.

La diversitat s'entén com la inclusió d'experiències històricament excloses, no sols per a remeiar injustícies passades, sinó perquè l'exclusió reduïx la qualitat de la ciència i de les aplicacions pràctiques, com ara tractaments i fins i tot fàrmacs. És a dir, la diversitat d'experiències i perspectives és clau per a resoldre grans problemes i promoure idees innovadores.

En la meua experiència, l'alumnat aprén a valorar la diversitat quan realment veu que millora les seues vides, no sols fent que aprenguen més sinó també que se senten millor. **Quan realment treballen en equip, quan dialoguen en igualtat sense deixar a ningú fora, a ningú arrere, no necessiten que els expliquem que la diversitat és important, perquè ells i elles poden explicar-ho millor**. Però és cert que, per a promoure el valor de la diversitat, és important que totes les persones, també les adultes, sàpien unes certes coses. El Dr. Sellers explica els tres conceptes de la manera següent:

- **Diversitat**: Significa capturar la totalitat d'experiències humanes en diferents contextos, reconeixent la diversitat d'experiències individuals (en escoltar açò, la meua ment viatja a les tertúlies literàries en les quals cada alumne i cada alumna aporta vivències molt diferents que, a més, són molt valorades pel grup).
- **Equitat**: Es referix a desmantellar barreres històriques i contemporànies que limiten la participació d'uns certs grups (em recorda a les moltes vegades que hem aconseguit convéncer a un iaio o una iaia que no tenia estudis perquè vinguera a classe a ajudar-nos en els grups interactius, o quan déiem a l'alumna nouvinguda, que no sabia una paraula d'espanyol, "*clar que pots participar, trobarem la manera*").

- **Inclusió**: Implica valorar i aprofitar totes les perspectives, abordant qüestions de poder i assegurant que totes les veus siguen escoltades i valorades (com en les assemblees de representants en les quals una xiqueta de 4 anys compartix una reflexió que és aplaudida per alumnat de primària i per professorat).

Tenint en compte el que la ciència ens diu des de fa dècades, és important que la ciutadania sàpia que **està àmpliament demostrat que la diversitat millora (realment) la societat**. Així doncs, les accions simbòliques, com canviar noms d'institucions i pronunciar disculpes formals, són importants però insuficients. Han de complementar-se amb canvis estructurals i redistribució de recursos i oportunitats. Les creixents crítiques a les iniciatives DEI sovint es basen en una comprensió limitada del tema, que moltes vegades ho reduïx tot a "una breu formació", "un curs obligatori"… i no a canvis profunds.

En un pròxim article, podem aprofundir en els motius pels quals moltes persones se senten amenaçades per la diversitat, l'equitat i la inclusió.

[Imatge: Unsplash]